

સલામી સવારની..

કરો युद्ध पडडार, रणडारनी જरूर छे! यढावो धतुषते जाश टंडारती ४रूर छे! **९७२ छे इ**टडारनी, आ तो छे सातोनुं भूत -डोर्रानी शेंह राज्या विना, यमत्डारनी ४रूर छे! (पाडिस्तान माटे हवे जीने डोर्र ઉपाय नथी)

पाडा नी पीठे -पडती न असर! निवेहनोनी...

લુખ્ખી ધમકી, से पी श्रय घोणीने -વાદ-ચર્ચામાં...

(रीठा नवाष)('षडजातोड' षवाज हवे डयारे?)

ચિંતન

દુર્મંત્રીણં કમુપયાન્તિ ન નીતિદોષાઃ, संतापयन्ति ङमपथ्य (पुर्व न रोगाः કં શ્રીર્ન દર્પયન્તિ કં ન વિહન્તિ મૃત્યુ:, **डं स्रीइता न विषयाः परि तापयन्ति॥**

ન્યાયશાસ્ત્રના દોષો કયા દુષ્યમંત્રીમાં હોતા નથી અર્થાત રાજા-પ્રધાનોને દુષ્ટ અને હાજીહા જેવી કાયદોભંગ થાય અને અન્યાયમાં મદદરુપ થાય એવી સલાહ કયો દુષ્ટ મંત્રી આપતો નથી?

બહારનું જંક ફૂડ અને રેસ્ટોરંટમાં તેલ-મરચાંવાળાં - અનિયમિત - અર્ધ રાત્રિના ખાણી-પીણી કરનારાને કયા રોગ લાગુ પડતા નથી?

જેની પાસે, બે નંગરી, કાળું લાંચ રૂશ્વતનું અને ગેરકાયદે લક્ષ્મી આવે તેને અભિમાન આવે જ. ખરાબ-ભોજનથી રોગો અને દુઃખ આવે. પરસ્ત્રીના સંયોગથી બદનામી અને સંતાપ આવે છે.

સુવિચાર

- આપણે બીજાઓને એ જ આપવું જોઈએ જે આપણે પોતે લેવાનું પસંદ કરીએ છીએ **સાઇરસ**
- કર્મોનો ધ્વનિ શબ્દોથી ઊંચા હોય છે **સંતરામ**
- કોઈને સલાહ આપવામાં એટલું જ જોખમ છે
- જેટલું કોઈની સલાહ પ્રમાણે ચાલવામાં જોખમ છે કૃષ્ણકાંત ઉનડકટ
- શાંત ચિત્તે સાંભળનાર કોઈના વણબોલાયેલા વિચારોને પણ સાંભળી શકે છે ૨૪નીશ
- 'આનંદ' નામનો પદાર્થ વિશ્વ આખામાં હવાની જેમ ફેલાઈને પથરાયેલો પડ્યો છે એને તમારા જીવનમાં ખેંચી લાવવાની તરકીબ તમને આવડવી જોઈએ - ફાઘર વાલેસ
- માણસ માટે સાંભળવા માટે રેડિયો છે, જોવા માટે વીડિયો છે,
- અને સ્વભાવ તો ચીડિયો છે ગણિ ઉદચરત્ન વિજયજી ● આજનું ઔષધ ઃ આમવાતમાં સૂંઠ-દિવેલ સાથે મેથીનો ઉકાળો રાહત આપે છે

(સંકલન : દિપક વી. આસરા)

બોધકથા

આજકાલ વિદ્યાર્થી કોપી કરીને, મા-બાપ ગોઠવણ કરીને, પેપર ફોડી, પરીક્ષકો ફોડીને પરિણામ-ટકા-સિદ્ધિઓ પ્રાપ્ત કરી ઈજનેર-ડૉકટર-આઈએએસ થઈ જતા હોય છે. બધાને મહેનત-પરિશ્રમ વિના સિદ્ધિ જોઈએ છે.

મુસ્લિમ સંત ઈમામ ધિઝાલીને ધર્મ-અભ્યાસની ખૂબ લગની - રાત્રે દીવડાના પ્રકાશમાં વાચન કરે - તેલ ખૂટી જાય ત્યારે સૂઈ જાય - કયારેક તો અભ્યાસમાં કંઈ ગૂંચ આવે તો સાત-આઠ કિલોમીટર દૂર એક ગામમાં મૌલવી રહેતા ત્યાં પગે ચાલી માર્ગદર્શન લેવા જાય. એક રાત્રે, તેલ ખલાસ થયું, અને પ્રકાશમય એક ફિરસ્તો હાજર થયો - કહ્યું મને ખૂદાએ મોકલ્યો છે તારા ધર્મ અભ્યાસથી ખૂદા ખુશ છે તને જે કંઈ ઈલમ-જ્ઞાનની જરુર હોય તે માંગી લે ખૂદા આપવા હાજર છે.

ધિઝાલી કહે - તમારો આભાર પણ મહેનત વિનાની સિદ્ધિની મને જરુર નથી. મફતની બક્ષિસ મારે ન જોઈએ. ફિરસ્તા કહે - ખૂદાની પ્રસન્નતા માટે પણ કંઈક માગ. ધિઝાલી કહે - હું અબ્યાસમાં મગ્ન હોઉં છું ત્યારે જ આ દીવામાં તેલ ખૂટી જવાથી ખલેલ પડે છે તેથી આ દીવામાં કદી તેલ ખૂટે જ નહીં એવું કરી આપો! ફિરસ્તાાએ ખૂશ થઈ એ વરદાન આપી દીધું....

અરુણાચલમાં કોંગ્રેસનું ઊઠમણું

કોંગ્રેસમુક્ત કરવાના એજન્ડાના કોંગ્રેસીઓએ જ બળવો કર્યો હતો. એક વાર કોંગ્રેસી સરકાર અસ્તિત્વમાં ભાગરુપે સીમાવર્તી અરુણાચલ કેન્દ્રના ઈશારે જ અરુણાચલના આવી હતી. અગાઉના મુખ્યમંત્રી પ્રદેશમાંથી કોંગ્રેસને નામશેષ કરવાનું ઉત્સાહી રાજયપાલે તાબડતોબ નબામ તુકીને હટાવી કોંગ્રેસે ભારતીય જનતા પાર્ટીના વર્તમાન બંધારણીય કાર્યવાહી હાથ ધરીને બળવાખોરોના નેતા પેમા ખાંડુને મોવડીમંડળનું સપનું આખરે સાકરા કોંગ્રેસી મુખ્યમંત્રી નબામ તુકીને રોડ મુખ્યમંત્રી બનાવી સરકાર બચાવી થઈને રહ્યું છે અદાલત ગમે તેટલાં પર લાવી દીધા હતા. સ્થાનિક પીપલ્સ તો લીધી, પણ કેન્દ્ર સરકારે એને કઠોર નિરક્ષણો કરે અને પદભ્રષ્ટ પાર્ટી ઑફ અરુણાચલ (પીપીએ) યેનકેન પ્રકારેણ પાઠ ભણાવવાનું થયેલી સરકારને પુનઃસ્થાપિત કરવા અને ભારતીય જનતા પાર્ટીના સભ્યો ચાલુ રાખ્યું. રાહુલ ગાંધી અને એનું જ પુનરાવર્તન પેમા ખાંડુએ સત્તાધીશોની આણ માનવી જ પડે, આદેશ આપે, એથી રીઢા સાથે આ કોંગ્રેસના બળવાખોરોના કેજરીવાલ જેવા નેતાઓ જેને અરુણાચલમાં કર્યું છે. સ્થાનિક એવી પ્રતીતિથયા પછી પેમા ખાંડુએ રાજકારણીઓ પારોઠનાં પગલાં ભરે ભળી જવાથી કોંગ્રેસ દેખીતી રીતે મોદીને પડેલી લપડાક ગણાવી એ વાતમાં માલ નથી. આ તો લઘુમતીમાં આવી જ ગઈ હતી, પરંતુ હોંશેહોંશે બંધારણના ગુણગાન ધરાવતા નોર્ટ ઈસ્ટ ડેમોક્રેટિક અલબત્ત, આ માઠા સમાચાર છે, ગુજરાતી નેતાઓ છે, તે પણ સ્પીકરદ્વારાલેવાયેલાનિર્ણયજોતાં ગાતાં થાકતાં નહોતા, તે જ એલાયંસનો સાથી પક્ષ હોઈ પણએથીકેન્દ્રની સત્તાધારી પાર્ટીને એકવીસમી સદીના! એજે કંઈ ધારે બિનકોંગ્રેસી સરકાર બની શકે એમ બંધારણની જોગવાઈઓ મુજબ અરુણાચલમાં હવે 'એનડીએ'નું ઈમેજને પણ લોકનજરમાં ઘસારો તે સિદ્ધ કરીને જ જંપે છે. નહતી.અદાલતેકેન્દ્રદ્વારા લદાયેલ પેમા ખાંડુની આખેઆખી સરકારે શાસન સ્થપાયું છે, જેમાં કોંગ્રેસના તો પહોંચ્યો જ છે. યે પબ્લિક હૈ,

ક્રમશઃ દેશ આખાને વિરુદ્ધ કેન્દ્રના ઈશારે ખુદ સ્પીકરનાનિર્ણયનેમાન્યઠેરવતાંફરી અરુણાચલની મૂળ કોંગ્રેસી સરકાર રાજયપાલ શાસનને નિરસ્ત કરી પાટલી બદલીને સ્થાનિક પીપીએમાં પંજાના નિશાન પર ચૂંટાયેલા ૪૨ સબ જાનતી હૈ !

ભળી જવાનો નિર્ણય કરી કોંગ્રેસને ધારાસભ્યો ભળી ગયા છે. એક સમસ્ત વિપક્ષને ભારે આંચકો

તૈત્રીસ્થાનેથી..

જ નહીં, બલકે મોદી અને શાહની માત્ર ભૂતપૂર્વ મુખ્ય મંત્રી નબામ કૂટનીતિ વિરુદ્ધ મોરચો માંડી બેઠેલા તુકી સમખાવા પૂરતા કોંગ્રેસના ધારાસભ્ય તરીકેની ઓળખ આપ્યો છે. વર્ષો પહેલાં હરિયાણાના સાચવીને બેસી રહ્યા છે. જનતાદળના મુખ્યમંત્રી ભજનલાલે રાજકારણમાં સત્તા માટેના આખી પાર્ટીને કોંગ્રેસમાં ભેળવીને કાવાદાવા નેતાઓને હદે નીચે જે 'ચમત્કાર' સર્જ્યો હતો, અદલ ઊતરવા મજબૂર કરે છે, તેનું આ જવલંત ઉદાહરણ છે. અરુણાચલ પ્રદેશ જેવા છેવાડે પડેલા રાજયમાં સત્તા ભોગવવી હોય તો કેન્દ્રનાં પાર્ટી પીપીએ ભાજપની આગેવાની આવું પગલું ભર્યું હશે. કોંગ્રેસ માટે

અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતામાં મર્યાદાનું ઉલ્લઘન ના કરાય : સુપ્રિમ

કાયદો

अने **5**।नुन

अध्विन त्रिवेही

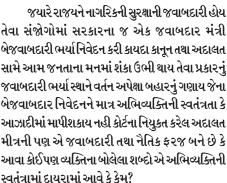
તાજેતરમાં જ સુપ્રિમ કોર્ટે અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતાની આડમાં કોઈની મર્યાદા, ચારિત્ર્ય અને માનહાની થાય તેવા શબ્દોના ઉચ્ચારણ તથા ભાષાના પ્રયોગ કરવા માટે ઉત્તર પ્રદેશના વિવાદસ્પદ, ચર્ચાસ્પદ મંત્રી આઝમખાન સામે રાજયની બહાર સ્વતંત્ર તપાસ પંચ તરીકે એફ.એસ. નરીમને ''અદાલત મીત્ર'' તરીકેની નિમણુંક કરી સ્વતંત્ર તપાસ કરવા આદેશ આપતા રોજે રોજ મીડીયામાં વિવાદસ્પદ ટીકા ટીપ્પણી કરતા રાજનેતામાં ફફાડાટ ફેલાયો છે.

સુપ્રિમ કોર્ટે અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રા એ વ્યક્તિને કાયદાથી મળતા બંધારણીય હક્ક, અધિકાર છે પરંતુ તેની સીમા મર્યાદા ઓળંગનાર વ્યક્તિને આનો લાભ મળી શકે નહી તેમ જણાવી ઉત્તર પ્રદેશ સામુહિક બળાત્કાર કેસમાં ઉત્તર પ્રદેશના જ મંત્રી આઝમખાને કરેલ ટીકા, ટીપ્પણીનું સમ્ન શબ્દોમાં વખોડી ગંભીર નોંધ લઈ જણાવેલ કે કોઈપણ વ્યક્તિની માનહાની, ચારીત્ર્યની હાની તથા સ્ત્રી તરીકેની મર્યાદાની બહારના બેજવાબદાર નિવેદનો જવાબદાર રાજનેતા દ્વારા કરી શકાય નહી રાજય સરકારની સી.બી.આઈ. તપાસ ઉપર રોક લગાવી સુપ્રીમ કોર્ટે સ્વતંત્ર અદાલત મીત્રને સંપૂર્ણ તપાસ સોંપી એક જવાબદાર મંત્રીની જધન્ય અપરાધમાં સ્ત્રીની માન, મર્યાદા ભંગ કરતા બેજવાબદારી ભર્યા નિવેદનને બેજવાબદાર ગણાવી અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતાના નામે સ્વચ્છંદતા ભર્યાટીકા ટીપ્પણી કરી શકાય નહી.જયારે કોઈ પીડીતા કોઈ વ્યક્તિ કે સમુહના વિરૂધ્ધ બળાત્કાર કે સામુહિક બળાત્કાર જેવા જધન્ય અસહય અપરાધની ફરીયાદ કરતી હોય ત્યારે સરકારના ઉચ્ચ પદે બેઠેલા વ્યક્તિ અથવા તો સરકારના પ્રભારીને અપરાધ વિશે જવાબ દેવાની અનુમતી એટલી જ હોવી જોઈએ કે આ રાજનીતિક સાજીશ છે નહિ કે ફરીયાદીના નિતિ મત્તા, ચારિત્ર્ય ઉપર શંકાસ્પદ અધીરીત અભદ્ર ટીકા, ટીપ્પણી કરવી જોઈએ નહી જે વ્યક્તિનો અપરાધમાં કોઈ જ લેવા દેવા ના હોય તેના વિશે બયાનબાજી કરી વ્યક્તિ સ્વતંત્રતાની મર્યાદાનો ભંગ ના કરવો જોઈએ.

ઉત્તર પ્રદેશના નેશનલ હાઈ વે પર એક વ્યક્તિની કાર રોકી પરિવારને બંધક બનાવી બંદુકની અણી ઉપર મહિલાને અને તેની દિકરીને પકડી તેના ઉપર સામુહિક બળાત્કાર ગુજારી રોડ ઉપર ફેંકી ટોળકી પલાયન થઈ ગયેલ જે લગત આઝમ ખાને સરકારને બચાવવા મહિલા તથા તેની દિકરી ઉપર ટીકાત્મક ભાષામાં અશ્લીલતાની હદ વટાવતા શાબ્દીક પ્રહારો કરી સરકારની તરફેણ કરેલ અને વ્યક્તિની સુખ, શાંતિ અને સલામતી રાખવી એ સરકારની પ્રાથમિક જવાબદારી હોવા છતાં તેનાથી છટકી ફરીયાદીને પ્રશ્નો ન્યાય ના આપી તેની સલામતીનું વિચાર્યા વગર કે કોઈ જ કાર્યવાહી અપરાધીઓ ઉપર કર્યા સીવાય

એક તરફી નિવેદનો મીડીયામાં આપ્યા બાદ સમગ્ર વિવાદની ચર્ચા થતા સરકાર આરોપીના પાંજરામાં મુકાતા સમગ્ર મામલે તપાસ કરવા સી.બી.આઈ.ને કેસ સુપ્રત કરેલ જેના ઉપર સુપ્રિમ કોર્ટે રોક લગાવી સી.બી.આઈ. સરકારના હાથા બની સરકારના પ્રભાવમાં આવી ે કેસની તપાસ કરે તો પીડીતાને ન્યાય મળી શકે નહી તેવા તારણ ઉપર આવતા સમગ્ર કેસ અદાલત મીત્રને સોંપી ''અદાલત મીત્ર'' તરીકે એફ. એસ. નરીમન નામના પ્રખ્યાત ધારાશાસ્ત્રીને કેસ સોંપી કેસની તપાસ ઉત્તર પ્રદેશની બહાર કરવા ન્યાઈક જવાબદારીની સોંપણી કરી ને લગત અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા ના સંબંધમાં કેટલાક કાનૂની પ્રશ્નો ઉભા કરી

તેનો જવાબ સરકારને આપવા આદેશ કરેલ છે.

તમામ પાસાઓની બયાનોની તથા કેસની ઝીણવટભરી તપાસ અદાલત મીત્ર દ્વારા સ્વતંત્ર રીતે કરી તેના રીપોર્ટ આવ્યા બાદ જ આગળની કાર્યવાહી સુપ્રીમ કોર્ટમાં કરવામાં આવશે તે પહેલા સી.બી.આઈ.ની તપાસ જે રાજય સરકારે સોંપેલ છે તેના ઉપર સ્ટે આપેલ છે.

પીડીતાના પરિવારે આઝમ ખાન અને કેટલાક પોલીસ અધિકારીઓના બેજવાબદાર નિવેદનો તથા કેસની દિલ્હી કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવાની માંગણી કરતી એક પીટીશન સુપ્રીમ કોર્ટમાં દાખલ કરતા સમગ્ર કેસની સુનવણી બાદ ખંડપીઠે હાલ પુરતી અદાલત મીત્રની નિમણુંક કરી તેમની તપાસનો રીપોર્ટ આવ્યા બાદ જ આગળની કાર્યવાહી કરવાનું ઠરાવ્યું છે. ઉત્તર પ્રદેશની પોલીસની સામે પણ સમગ્ર ઘટનામાં ભીનું સંકેલવાના સરકારી દબાણના

સાહિત્યિક પત્રકારત્વનું

અનુસંધાન પાના નં. ७ પર

કોઈ પણ વસ્તુ જયારે એડીકશન એટલે કે બંધાણ બની જાય ત્યારે તે ભયજનક હોય છે

મોબાઈલ મેનિયા !!!

પ્રેમ છોકરો ક્યાં છોકરીને સ્હેજ કરે છે, એ તો મોબાઈલ સાથે મેરેજ કરે છે. જુઈ મ્હેંકીને અમથા મેસેજ કરે છે, એ તો મોબાઈલ સાથે મેરેજ કરે છે. નથી ટાઈમ કે બુલબુલ થઈ વાત બે કરે, બની મેઘધનુષ આકાશે રંગ બે ભરે. એતો સ્ક્રીનના કૂવામાં બસ ઉતરે-ચડે, જાણે પોતે હો જેલમાં ને ટેરવાં ફરે! ફૂલ ઊઘડે પણ નજરો ક્યાં તેજ કરે છે? એ તો મોબાઈલ સાથે મેરેજ કરે છે. હવે ઝરણું કે ઝાડ એને જોવાં નથી. કોઈ તરણું કે પ્હાડ એને જોવાં નથી. એ તો ઊંઘમાં'યે ટાવરને શોધતો ફરે, થાય પૂર્વમાં ઉઘાડ, એને જોવા નથી. જાણે એકલતા સાથે એન્ગેજ કરે છે. એ તો મોબાઈલ સાથે મેરેજ કરે છે. નથી ફરસદ કે કોઈને'ય હેતથી મળે. એવી પળ ક્યાં? કે ભાઈબ્હેન ટોળે વળે. એ તો મીડિયાના મેળામાં મ્હાલતો ફરે. નથી શીખવું કે હેતથી કુટુંબમાં ભળે. નથી જાણતો એ ખુદને ડેમેજ કરે છે. એ તો મોબાઈલ સાથે મેરેજ કરે છે. – કૃષ્ણ દવે

આજનો યુગ એ સ્માર્ટ ફોનનો યુગ છે. ઘરમાં બધા પાસે પોતપોતાનો મોબાઈલ તો હોય જ. મોબાઈલમાં પણ કેટકેટલી વેરાઈટીઝ. એક એકથી ચડિયાતા મોબાઈલ અને એમાં કંઈ કેટલીયે એપ્લીકેશન્સ્ ! અને તો મોબાઈલમાં વાઈ-ફાઈ અને 3G અને 4G ના data pack પણ હોય! આખુંયે વિશ્વ જાણે એક નાનકડાં મોબાઈલમાં સમાઈ ગયેલું હોય! Whats app, Hike, Snapchat, Wechat એવા કેટલાય કમ્યુનિકેશન માટેના એટલે કે વાતચીત અને વિચારોના આદાનપ્રદાનના પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થાય છે. મોબાઈલની મદદથી એકબીજા સાથે કનેકેટેડ કે જોડાયેલા

ઓટલા ! હવે આટઆટલું એક મોબાઈલમાં મળી જતું હોય ત્યારે ઘરમાં રહેવાનેબદલે આપણે આપણા અંગત સંબંધોની જાણે-અજાણે એક દૂરી ઊભી કરી વાત કરવાની ફુરસદ જ કોને હોય ? અરે ! સાવ નાનું એકાદ મહિનાનું બાળક પણ રડતું હોય ત્યારે મા-બાપ તેને મોબાઈલમાંથી ઓડિયો, વીડિયો

WhatsApp

ઓફ ઘી વીક

नेहस गढवी

કે ગીતો સંભળાવીને શાંત કરાવતા હોય છે. એટલે આમ જોવા જઈએ તો માતા-પિતા અને ઘરના અન્ય સાથેનો સંબંધ જેટલો જ મોબાઈલ સાથેનો સંબંધ પણ બાળપણનો સાથીમિત્ર હોય છે. શાકવાળાથી લઈને દુકાનોના માલિકો સુધી અને ઘરઘાટીથી લઈને ઘરધણી સુધી તમામેતમામ આ મોબાઈલ દ્વારા જ એકબીજા સાથે સંકળાયેલા છે. શેરીમિત્ર સો મળે એ બધી વાતો હવે જૂની થઈ ગઈ હવે

તો મોબાઈલમાં સોશિયલ સાઈટ્સ પર જ દોસ્તી થઈ જાય અને પ્રેમ પણ થાય અને ત્યાં જ બ્રેક અપસુ પણ !

એક જ ઘરમાં કેવાં બધાં વ્યસ્ત છે... મોબાઈલને કારણે !

- સંજય થોરાત આમ જોવા જઈએ તો મોબાઈલ એ ઘણી ઉપયોગી સ્તુછે પણ 'અતિ સર્વત્ર વર્જયેત્' એ નાતે આપણે એના વપરાશનો જે અતિરેક કરી નાખીએ છીએ તેનાથી

બેઠા છીએ જે એક ખતરાની ઘંટી સમાન બાબત છે. હમણાં થોડાં દિવસો પહેલાં જ સોશિયલ મીડિયા પર માત્ર ૧૫-૧૬ વર્ષની એક સુંદર દીકરીનો વીડિયો વાઈરલ થયો. હવે આ વીડિયો તેણે પોતાના મૃત્યુ સમયે એટલે કે જીવનની અંતિમ ક્ષણોમાં લીધેલો છે. તેની જીવન પ્રત્યેની હતાશા તથા મા-બાપની અપેક્ષાઓનો બોજ આ તમામ બાબતો તેણે આ વીડિયોમાં વર્ણવી છે. તો સોશિયલ મીડિયા પર લાખો લોકો સક્ષમ પોતાની સંવેદનાને અભિવ્યક્ત કરી શકનાર વ્યક્તિ ઘરના અંગત લોકો સાથે સંવાદ કેમ નહિ કરી શકતા હોય! આ ખૂબ ગંભીર અને સમાજ માટે પણ વિચારવા યોગ્ય બાબત ગણાય. ઘણા એવા મા-બાપ પણ હોય છે કે જેમની જાણ બહાર તેમના બાળકોના સોશિયલ મીડિયા પર એકાઉન્ટ હોય છે. નવાઈની વાત તો એ છે કે બાળકો કે યુવાનો પણ પોતાની રોજબરોજની વાતો, અંગત વિગતો આ પ્રકારની સાઈટ્સ પર બિન્દાસ અપડેટ કરતા રહેતા હોય છે. આ બધી સમસ્યાઓ ત્યારે જ ઉદુભવે જયારે માતા-પિતા કેઘર પરિવારના સભ્યો એકબીજા સાથે સતત સંપર્કમાં ન હોય. વાતચીતનો અભાવ, એકબીજા માટે સમયનો અભાવ અને આજનો આ કટ-શ્રોટ (Cut Throat) હરિફાઈનો યુગ! આ તમામ પરિબળોને કારણે ધીરે-ધીરે હતાશામાં સરી પડવું અને ખોટી જગ્યાઓએ પોતાની સંવેદનાઓને ઠાલવી દેવી ખૂબ જ સહજ બાબત ગણાય.

કોઈ પણ વસ્તુ જયારે તમારા માટે એડીકશન એટલે કે બંધાણ બની જાય ત્યારે તે ભયજનક બાબત હોય છે. માત્રદેવો ભવઃ, પિત્રદેવો ભવઃ ના મંત્ર જાપમાં આ મોબાઈલ દેવતાભ્યો નમઃ કોણ જાણે કયાંથી વચ્ચે ઘૂસી અનુસંધાન પાના નં. ७ પર

ઝળહળતું નામ હરિન્દ્ર દવે

એટલે સાહિત્યિક પત્રકારત્વનું સંવર્ધન કરનારા કવિ સ્વ. હરિન્દ્ર દવેની જન્મજયંતિ. ૧૯.૯.૧૯૩૦ના રોજ કચ્છ જિલ્લાના ખાંભરા ગામમાં જન્મેલા હરિન્દ્ર દવેએ મૃત્યુપર્યંત વિપુલ સર્જન કર્યું છે. કવિ, નાવલકથાાકાર, નિબંધકાર, વિવેચક,

૧૯મી સપ્ટેમ્બર

નાટ્યકાર, અનુવાદક, સંપાદક તથા પત્રકાર હરિન્દ્ર દવેએ ૧૯૫૧માં મુંબઈ યુનિવર્સિટીમાંથી ગુજરાતી વિષય સાથે એમ.એ. કર્યું. ત્યારબાદ તુરત જ 'જનશક્તિ' દેનિકમાં તંત્રી તરીકે જોડાયા હતા.ય ૧૯૬૮ સુધી 'સમર્પણ'ના સંપાદક હતા અને ત્યારબાદ લાંબા સમય સુધી 'જમભૂમિ પ્રવાસી'ના તંત્રીપદે રહ્યા હતા. તેઓએ અસંખ્ય વિષયો પર ઊંડાણ પૂર્વક અભ્યાસ કરીને તલસ્પર્શી સંવેદનશીલ તંત્રીલેકો લખ્યા હતા. જેની જનમાનસ પર તીવ્ર અસર થતી હતી.

'આસવ,', 'મૌન', 'અર્પણ', 'સુર્યોપનિષદ' 'હયાતી', 'સમય' અને સમગ્ર કવિતાનો સંચય 'ચાલ વરસાદની મોસમ છે' એ હરિન્દ્ર દવેના મુખ્ય કવાિત સંગ્રહો છે. 'પાન લીલું જોયું ને તમે યાદ આવ્યા', 'માધવ

કયાંક નથી મનુધવનમાં' જેવા ગીતો કાવ્યતત્વથી ભરપુર છે અને અત્યંત લોકપ્રિય છે. 'અગન પંખી,' 'પલના પ્રતિબિંબ', 'માધવ કયાંક નથી.', 'સંગ અસંગ', 'વસિયત,''લોહીનો રંગ લાલ', 'અનાગત', 'સુખ નામનો પ્રદેશ', 'કૃષ્ણ અને માનવ સંબંધો', 'ગાંધીની કાવડ' વગેરે તેઓની અત્યંત પ્રસિદ્ધ અને પ્રયોગગશીલ નવલકથાઓ છે.

રાષ્ટ્રપતિ ગાંધી સાંપ્રતકાળમાં પાછા ફરે તો આજના ભારતમાં શું બને તે વિષયનું નાટક 'સંધ્યાકાળે પ્રભાતફેરી' ઉપેન્દ્ર ત્રિવેદીએ તમ્ના પર સફળ રીતે ભજવ્યું. એ જ રીતે સંપાદક અને અનુવાદક તરીકે પણ ઘણું જ સર્જન કર્યું છે. 'પિંજરાનું પંખી,' 'ધરતીના છોરું,', 'જયોત સદાજલે,', 'પરિનિર્વાણ', 'ચરણ રૂકે ત્યાં' 'મરુ ભૂમિ' 'એકલની પગદંડી' વગેરે… અનુવાદો છે.

ગુજરાતી ભાષામાં પ્રગટ થયેલા તેમના માતબર લખાણોને રાષ્ટ્રીય કક્ષાના પુરસ્કારો મળ્યાં છે. જેના કારણે ગુજરાતી ભાષાની ગરિમા ઉજળી થઈ. કબીર, નર્મદ, રણજીતરામ, રાષ્ટ્રીય સાહિત્ય અકાદમી અને એકસપ્રેસ જૂથના બી.ડી. ગોએન્કા, સંવાદિતા, મહારાષ્ટ્ર સરકારના ગૌરવથી માંડીને ખેર, ગોંધિયા અને શેખાદમ આબુવાલા સુધીના પુરસ્કારો, પારિતોષિકો અને સુવર્ણચંદ્રકો એમને પ્રાપ્ત થયા છે.

ભાજપને માથે આભ ફાટ્યું, થીગડાંની કવાયત

ગુજરાત ભારતીય જનતા પાર્ટીની આનંદીબહેન પટેલ સરકારને માથે મુખ્ય પ્રધાન રૂપાણી બધું ઠેકાણે પાડશે એવી સંકલ્પના હતી. મોવડીમંડળના સઘળો ઉપક્રમ હતો. હાર્દિકે 'જનરલ ડાયર' અમિત શાહ અંગે પ્રશ્નો ઊઠાવ્યા. ભાજપના રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષ એવા અમિત શાહે, પક્ષના સુપ્રીમો એવા વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની સંમતિથી, પોતાના જ પક્ષની સરકાર ગબડાવી અને કહ્યાગરા મનાતા મુખ્ય પ્રધાન વિજય રૂપાણી અને પાટીદારોના પ્રતિનિધિ એવા નીતિન પટેલને નાયબ મુખ્ય પ્રધાન બનાવી દીધા. છેલ્લે સુધી નીતિનભાઈ મુખ્ય પ્રધાન તરીકેની શુભેચ્છાઓ સ્વીકારતા રહ્યા. એમના સમર્થકો ફટાકડા ફોડતા રહ્યા અને છેલ્લે અમિતભાઈએ જાદુગરી કરીને રૂપાણીનું નામ જાહેર કર્યું ત્યારે પક્ષની શિસ્ત તોડવા જેવી રજપૂતી હિંમત કરીને ખજૂરાહોવાળી કે શંકરસિંહવાળી ના તો નીતિનભાઈ કરી શક્યા કે ના આનંદીબહેન. બહેને ગુજરાતની બહાર જવાનું નકાર્યું, પણ વિજયભાઈ અને અમિતભાઈની અને એમના રિમોટ મનાતા અમિત લૂણ ખખડાવવા માટે પ્રત્યેક કાર્યક્રમમાં ઉપસ્થિત રહેવાનું તેમણે મનેકમને સ્વીકારવું પડ્યું, પાટીદાર અનામત આંદોલન, ઠાકોર ક્ષત્રિય સેનાના ઓબીસી મંચનું સામાજિક આંદોલન અને ઉનાકાંડ નિમિત્ત રાજ્યમાં વ્યાપેલા દલિત આંદોલન થકી વર્ષ ૨૦૧૭ની વિધાનસભાની ચૂંટણી નક્કી હારવાનાં મંડાણ આનંદીબહેનના શાસનમાં થઈ ચૂક્યાં હતાં એટલે અમિત શાહે ખેલ પાડી ભાજપના રાષ્ટ્રીય અધ્યક્ષ અમિત

ઓક્ટોબર ૨૦૦૧માં ખેલ પાડી દીધો હતો એનું રિ-રન ઓગસ્ટ ૨૦૧૬માં જોવા મળ્યું. એ વેળા કેશુબાપાને હટાવવાનું નિમિત્ત તત્કાલીન વડા પ્રધાન અટલ બિહારી વાજપેયી બન્યા હતા, આ વખતે વડા પ્રધાન મોદી બન્યા. ભાજપની યાદવાસ્થળીમાંથી જ પ્રગટેલી હુતાશનીએ સર્જેલા અગ્નિકાંડમાં પક્ષે દાઝવાનું હતું. બહેનની સરકારને માથે આવી પડેલી આફત-ત્રિવેણીમાંથી વિજયોત્સવ ભણીની આગેકૂચ કરવાનો એની પાછળ સંકલ્પ હતો. સર્વમિત્ર એટલે એના કાંગરા હાર્દિક આણિ મંડળી ખેરવી જાય નહીં એ માટેનો આ

આફત-ત્રિવેશી સર્જાતાં પક્ષમાંના જ બહેનના જાની-દુશ્મન અને અત્યારે ચારેય હાથ એમની ઉપર હોવાનાં દર્શન મુખ્ય પ્રધાન પદના કોકડાને ઉકેલવાની પ્રક્રિયાથી લઈને સૌરાષ્ટ્રમાં 'સૌની' યોજનાના પ્રથમ તબક્કાના લોકાર્પણમાં વડા પ્રધાન મોદી અને પક્ષપ્રમુખ અમિત શાહની પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ હાજરી થકી થતાં રહ્યાં. લગન લેવાઈ ગયાં, પણ રોજેરોજની જિંદગી જીવવા માટે રિમોટમુક્ત થવું પડે. અહીં જ આફતો ડોકાં ફાડીને ઊભી હોવાનું લાગે છે. ઘર માંડવા લગી માંડવિયા અને જાનડિયા હાજર હોય એટલે અમુક

> આમન્યાઓ જળવાય. જાદુની છડીથી ગુજરાતની સમસ્યાઓ ઉકેલી નાખવા માટેના મુખ્ય પ્રધાન રૂપાણી શાહના થનગનાટમાં સુરતના પાટીદાર અભિવાદન સમારંભે ફાચર મારી. એકથી દોઢ લાખ પાટીદારોને ભેગા કરીને પાટીદાર પ્રધાનો ઉપરાંત શાહ અને મુખ્ય પ્રધાન રૂપાણી તેમજ

દિલ્હી દરબારમાં રહીને ક્ચારેક નરેન્દ્ર મોદીએ કેશુભાઈ પટેલનો નાયબ મુખ્ય પ્રધાન નીતિન પટેલ જ નહી, પૂર્વ મુખ્ય પ્રધાન આનંદીબહેન પટેલનું પણ સન્માન કરવાના દાવા આયોજકોએ કર્યા હતા. ભાજપના પાટીદાર સમર્થન માટેની આ કવાયત હતી. પાટીદાર અનામત આંદોલનને તોડવાની પ્રક્રિયાના ભાગરૂપ 'પાસ'ના કન્વીનરોને હાર્દિક પટેલની નેતાગીરી સામે ઉશ્કેરવાના પાસા ગોઠવાયા હતા. સુરત ભાજપનો ગઢ ગણાય. સૌરાષ્ટ્રના પાટીદારોનોય ગઢ ગણાય. ભાજપના કુબેરભંડારીઓનો ય ગઢ ગણાય 🛮 હતા, પરંતુ પક્ષના ગુજરાતી પ્રભારી ગુરુદાસ કામતે જ જે માર્ગ બતાવ્યો

अतितनी आજ

ડો. હિર દેસાઈ

સમારંભમાં હોબાળો મચ્યો. માંડ ૨૦થી ૨૫ હજાર લોકો આવ્યા. પક્ષની પ્રતિષ્ઠા ધોવાઈ.નવી સરકાર રચાઈ તો ખરી, પણ એના સત્તાકેન્દ્રો અને રિમોટ કેન્દ્રો વિશે પણ ચર્ચા અને શંકાકુશંકા ચાલતી રહી. ભાજપ તરફથી પાટીદાર આંદોલન પાછળ કોંગ્રેસ હોવાનો પ્રચાર થતો રહ્યો. પાછું લાગ્યું કે કોંગ્રેસ રાજ્યમાં આટલી મજબૂત થઈ ગયાનો સંદેશ પ્રજામાં જશે એટલે 'પાસ'ના કન્વીનરોને ફોડવાના ખેલ રચાયા. હાર્દિક પટેલ ગુજરાતવટે ઉદયપુરમાં હોવાને કારણે ગુજરાતમાં આવીને કોઈ ઉધામો મારી શકવાની સ્થિતિમાં નહીં હોવાનો લેવાય એટલો લાભ લેવાના કાર્યક્રમો ઘડાયા.

પાટીદાર આંદોલનના પ્રતાપે પ્રજાના રોષનો લાભ કૉંગ્રેસને થતાં ૩૩માંથી ૨૩ જિલ્લા પંચાયતો અને ૧૫૦ જેટલી નગરપાલિકાઓ પર શાસન સ્થાપવામાં શંકરસિંહ-ભરતસિંહની પાર્ટી સફળ થઈ એટલે હવે ૨૦૧૭માં વિધાનસભા જીતી લેવાશે એનાં સ્વપ્રાં એમને આવવા માંડ્યા. મહાનગરપાલિકાઓ પર હજુ ભાજપનો કબજો છે. કેન્દ્રમાં ભાજપની સરકાર છે. ભાજપની માતૃસંસ્થા આરએસએસ જ નહીં, સંઘ પરિવારનાં તમામ સંગઠન ચિંતામાં પડ્યાં હોવા છતાં કોંગ્રેસના માળખાની સ્થિતિ જોતાં તેમનો સંઘ કાશીએ જવા અંગે પક્ષમાં જ શંકાકુશંકા છે. મુખ્ય પ્રધાન પદના ઉમેદવાર માટેની ખેંચતાણ શંકરસિંહ અને ભરતસિંહ વચ્ચે રહી છે અને એમાં વધુ નામોનાં ઉમેરણ થવાં સ્વાભાવિક છે. ઓછામાં પૂરું, કોંગ્રેસના પ્રભાવી નેતા જગદીશ ઠાકોર, કુંવરજી બાવળિયા જ નહીં, શક્તિસિંહ ગોહિલે પણ પક્ષના આંતરકલહને ચોકમાં આશીને અસંતોષ ત્રિપુટીમાં નામ નોંધાવ્યાં છે. કોંગ્રેસમાં બધું સરખું ચાલે એ માટે અત્યારલગી સૌને રાજી રાખવાના ખેલ ચાલતા

અનુસંધાન પાના નં. ७ પર